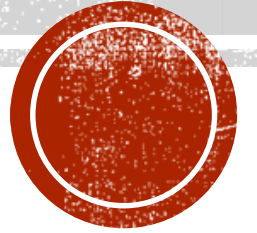

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

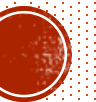
10. HAFTA

Doç. Dr. Erdem DENK

AVRUPA SAYIŐTAYI

- Avrupa Sayıőtayı, Birliğin tüm gelir ve giderlerini inceler, işlemlerinin hukuka ve usule uygunluğunu temin eder. Sayıőtay denetimi, gelir ve giderlerin hukuka uygunluğu ile düzenliliğini ve iyi bir mali idareyi sağlamaya yöneliktir.
- Avrupa Sayıőtayı her bir ye devletten birer ye olmak üzere 28 üyeden oluőmaktadır. Üyeler, Konsey tarafından Parlamento'ya danıőıldıktan sonra, 6 yıllık bir süre için tayin edilir. Bu yeler, kendi ülkelerinde denetim kurumlarında çalıőan veya çalıőmıő ve bu görev için özel niteliğe sahip kiőilerin arasından seçilir. Sayıőtay yelerinin bağımsızlığı ve tarafsızlığı güvence altına alınmıştır.

AVRUPA MERKEZ BANKASI

- Avrupa Merkez Bankası tüzel kişiliğe sahip bağımsız bir AB organıdır. Görevi, para birimi olarak Avro'yu kullanan AB üyesi ülkelerden oluşan Avro bölgesinde fiyat istikrarını sağlamaktır. Bu görevini üye devletlerin merkez bankaları ve Avrupa Merkez Bankası'ndan oluşan Avrupa Merkez Bankaları Sistemi içinde yerine getirir. Bu çerçevede AB'nin para politikasının tespiti ve uygulanması, döviz işlemlerinin yürütülmesi, üye devletlerin resmi döviz rezervlerinin tutulması ve yönetilmesi, ödeme sistemlerinin düzgün işleminin sağlanması görevlerini yerine getirir. Avrupa Merkez Bankası Avro bölgesi dahilinde kağıt para basımına izin verme konusunda tek yetkilidir.
- Merkezi Almanya'nın Frankfurt kentinde olan Banka'nın karar alma organları, Yürütme Kurulu, Yönetim Konseyi ve Genel Kurul'dur.

DİĞER KURUM, ORGAN VE AJANSLAR

- Ekonomik ve Sosyal Komite
- Bölgeler Komitesi
- Avrupa Yatırım Bankası
- Avrupa Ombudsmanı

EKONOMİK VE SOSYAL KOMİTE

- AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 300. maddesi uyarınca Ekonomik ve Sosyal Komite; Parlamento'ya, Konsey'e ve Komisyon'a yardımcı olmak amacıyla öngörülmüş bir danışma kurumu olup, kararları bağlayıcı değil, danışma niteliktedir. Ekonomik ve Sosyal Komite, işçi ve işveren grupları ile belirli toplum kesimlerinin değişik menfaatlerini temsil eden gruplardan seçilen üyelere oluşur. Komite, Avrupa bütünleşmesinin genel çıkarları çerçevesinde faaliyet gösterir ve üyelerinin bağımsızlığı Antlaşma'da açıkça düzenlenmiştir.
- Komite'nin halihazırda ise 353 üyesi bulunmaktadır. Antlaşma'nın 301. maddesinde üye devletlere ayrılan üye sayısına ilişkin düzenlemenin Komisyon'un önerisi üzerine Konsey tarafından oybirliği ile alınacak bir kararla belirlenmesi öngörülmüştür.
- Üyelerin dağılımı, üye devletlerin fiziki ve ekonomik büyüklüklerine göre farklılık göstermekte olup, üyelerin tespitinde, ekonomik ve sosyal hayatın çeşitli kesimlerinin uygun şekilde temsil edilmesine özen gösterilmesi önemlidir. Ekonomik ve Sosyal Komite'de hükümet temsilcilerinin ya da AB kurumlarının temsilcilerinin üye olarak yer almadığı da belirtilmelidir. Ekonomik ve Sosyal Komite, çeşitli uzmanlık grupları halinde çalışmakta olup, Komite bünyesinde alt komiteler kurulması mümkündür. Komite, üyeleri arasından, iki buçuk yıllık bir süre için başkanını seçer.

BÖLGELER KOMİTESİ

- Bölgeler Komitesi, AB içindeki yerel ve bölgesel yönetimlerin temsilcilerinden oluşan danışma nitelikli bir komite olup, AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 305. ve 307. maddelerinde düzenlenmiştir. Avrupa bütünleşmesinin genel çıkarları çerçevesinde faaliyet gösteren Komite'nin halihazırda 353 üyesi bulunmaktadır. Antlaşma'nın 305. maddesi uyarınca Komite üyeleri, 5 yıllık süre için üye devletler tarafından gösterilen adaylar arasından, Konsey tarafından atanırlar ve görev süreleri yenilenebilir. Anılan düzenlemede üyelerin Komite'nin kompozisyonunun Komisyon'un önerisi üzerine Konsey tarafından oybirliği ile alınacak bir kararla belirlenmesi öngörülmüştür. AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'ya ekli Geçiş Hükümlerine İlişkin 36 No.'lu Protokol'ün 8. maddesi uyarınca bu karar alınana kadarki süreçte Ekonomik ve Sosyal Komite'nin üye sayılarının nasıl olacağı belirtilmiş olup, bu sayılar yukarıda yer verilen Ekonomik ve Sosyal Komite'deki üye sayıları ile örtüşmektedir. Antlaşma'da, Komite üyesinin aynı zamanda Avrupa Parlamentosu üyesi olamayacağı düzenlenmiştir. Antlaşma'nın 306. maddesinde, Komite'nin üyeleri arasından, iki buçuk yıllık bir dönem için başkanını seçeceği ve Avrupa Parlamentosu'nun, Konsey'in ya da Komisyon'un talebiyle ya da kendiliğinden toplanabileceği düzenlenmiştir.

AVRUPA YATIRIM BANKASI

- Avrupa Yatırım Bankası'na Avrupa Birliğinin finans kurumudur ve Birliğin hedeflerini gerçekleştirmesine yardımcı olacak yatırımların finanse edilmesi amacıyla kurulmuştur. Banka'nın hukuki dayanağı, AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 308. ve 309. maddeleri ile Avrupa Yatırım Bankası'nın Statüsü Hakkında 5 No.'lu Protokol'üdür. AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 308. maddesi uyarınca Avrupa Yatırım Bankası tüzeli kişiliği haiz olup üyeleri, Avrupa Birliği üyesi devletlerdir. Banka'nın görevi, Antlaşma'nın 309. maddesinde, Birliğin çıkarı doğrultusunda iç pazarın dengeli ve düzgün gelişimine katkı sağlamak olarak belirtilmektedir. Banka bu anlamda sermaye piyasasından ve öz kaynaklarından yararlanarak kazanç amacı gütmeksizin kredi vermek suretiyle bazı alanlardaki projelerin finanse edilmesini sağlar. Antlaşma uyarınca bu projeler; az gelişmiş bölgelerin ıslah edilmesi projeleri, teşebbüslerin modernleştirilmesi, yapılandırılması ya da iç pazarın kurulması veya işleyişinden ortaya çıkan ve üye devletlerce finanse edilemeyen yeni istihdam kabiliyetlerinin yaratılmasına ilişkin projeler ile birden çok üye devletin ortak çıkarına yönelik olan ve türü ve kapsamı nedeniyle münferit üye devletlerce finanse edilemeyen projelerdir. Banka görevlerini yerine getirirken Birliğin yapısal fonlarından ve diğer finansman araçlarından faydalanarak yatırım programlarının finanse edilmesini kolaylaştırır.

AVRUPA OMBUDSMANI

- Maastricht Antlaşması ile AB kurumsal yapısına kazandırılmış bir kurum olan Avrupa Ombudsmanı, Avrupa Parlamentosu tarafından yenilenebilen 5 yıllık bir süre için atanır ve bağımsızlığı da Antlaşmalarda teminat altına alınmıştır. AB'nin İşleyişine Dair Antlaşma'nın 20. maddesinde Avrupa Ombudsmanı'na başvurmak Birlik vatandaşlarının hakları arasında sayılmaktadır. Antlaşma'nın 228. maddesi uyarınca Avrupa Parlamentosu tarafından seçilen Avrupa Ombudsmanı'na Birliğin her vatandaşı veya ikametgahı ya da tüzüğüne göre merkezi bir üye devlette bulunan her gerçek ve tüzel kişi başvurabilir. Anılan kişiler, Birlik organları, kurumları veya diğer birimlerinin faaliyetlerinde kötü yönetime ilişkin şikayetleri Avrupa Ombudsmanı'na iletirler ve Ombudsman bunları araştırarak rapor hazırlar. Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın yargısal yetkilerini kullandığı sıradaki faaliyetleri ise bu kapsamda değildir. Ayrıca, Ombudsman'a iletilen bir konunun daha sonra yargıya intikal etmesi halinde de Ombudsman işlemi dava sonuna kadar erteleyerek, yargı kararına göre konu hakkında ne yapılacağını kararlaştıracaktır.

